

Exordium: Kristus er sannelig oppstanden fra de døde. Halleluja. Fryd deg, du himmelens engleskare. Bryt ut i jubel, alle Guds mysterier, og la frelsens basun prise den store konges seier. Gled deg, du jord, i stråleglansen fra den evige konges herlighet, og vit, all verden, at mørket er veket bort.

Vær glad, du Guds kirke, smykket av lysets stråler, så også dette hus kan gjenlyde av folkenes mektige lovsang.

Høytidsvers: Vi reiser oss og stemmer i vårt høytidsvers på nr. 177: Han er oppstanden, store bud.

Prekentekest: Joh 20,1-10

Tidlig om morgenen den første dag i uken, mens det ennå var mørkt, kom Maria Magdalena til graven. Da så hun at steinen foran graven var tatt bort. Hun løp av sted og kom til Simon Peter og til den andre disippelen, han som Jesus hadde kjær, og hun sa: "De har tatt Herren bort fra graven, og vi vet ikke hvor de har lagt ham."

Da gikk Peter og den andre disippelen av sted ut til graven. De løp sammen, men den andre disippelen løp fortere enn Peter og kom først fram til graven. Han bøyde seg inn og så linklærne ligge der, men han gikk ikke inn i graven. Simon Peter kom nå etter, og han gikk inn. Han så linklærne som lå der, og kledet som Jesus hadde hatt over hodet. Det lå ikke sammen med linklærne, men sammenrullet på et sted for seg selv. Da gikk også den andre disippelen inn, han som var kommet først til graven. Han så og trodde.

Hittil hadde de ikke forstått det Skriften sier, at han skulle stå opp fra de døde. Disiplene gikk så hjem.

Slik lyder Herrens ord.

"Tidlig om morgenen, den første dag i uken, mens det ennå var mørkt." Slik begynner påskedagsberetningen hos Johannes. Vi møter Maria Magdalena på vei til graven. Hun var opprinnelig i følge med flere, det forstår vi ut fra de andre evangelistenes beretninger. Med seg hadde de olje til å salve Jesu døde legeme, for de trodde han var død, ja de visste det.

Maria Magdalena hadde sett det med egne øyne. Hun var der selv da Jesus bøyde hodet og oppgav sin ånd. Derfor visste hun – og nå var det mørkt. Hendelsen langfredag var som et mørkt teppe senket ned for hennes øyne og hennes sinn. De andre hadde det på samme måte, kvinnene og apostlene, de var redde, de var oppgitt, de var sørgende. Maria Magdalena hadde kjent Jesus helt siden han helbredet henne for sykdom og besettelse. Siden den gang var hun flittig lytter til hans forkynnelse, og hun reiste langt og mye for å høre Jesu ord. I natt hadde hun neppe sovet godt.

I Midtøsten er det ikke lange morgentimer, solen stiger ikke langsomt opp på himmelen, som her. Og motsatt: Mørket kommer fort og brått, det hele skjer så fort, kontrastene er store. De hadde ikke stort annet til lys enn det som naturen selv gav, og var det natt, så var det mørkt. De var vant til disse veldige kontrastene. Men denne natten var den mørkeste de hadde opplevd, de som sørget over Jesu død. Sorgen hadde formørket deres sinn og stemt dem i moll. Han de knyttet sitt håp og sin fremtid til var død. Han som talte om evig liv, hadde selv gitt tapt for dødskreftene. Han de så opp til var blitt spottet og fornedret, og lagt i grav.

Foran graven var det veltet en stor stein. Steinen var forseglet, og Pilatus hadde satt ut vakter. Kvinnene hadde begitt seg i vei mot graven uten mulighet til å gjennomføre sitt oppdrag. De ville salve Jesu døde legeme med olje. Lengselen som dro dem mot graven var sterkere enn fornuften. Intet logisk resonnement kunne ta plassen for den rivende smerte de kjente i sitt bryst. Dette var dagen da all menneskelig logikk, bygd på menneskelig erfaring, måtte vike plassen for Guds inngripen i historien. Steinen var borte, graven var tom, forvirringen var komplett.

Ingen kunne forklare den tomme grav. Selv ikke hele verdens samlede kunnskap innen naturvitenskap, verken da eller nå, har kunnet sette det som skjedde opp på en formel og forklare det. Naturvitenskapen bygger på det som kan erfares, det som er tilgjengelig for etterprøvelse. Her skjedde det som var nytt, det som aldri før var hendt. Selv ikke Maria Magdalena kunne forstå det som hadde hendt.

Derfor løp hun, først til Simon Peter, dernest til den andre disippelen, og fortalte at Jesus var borte. "Vi vet ikke hvor de har lagt ham," var hennes forklaring, den eneste mulige forklaring som bygger på menneskelig erfaring. Mange kommer ikke lenger enn hit, til at graven var tom, men Maria Magdalena skulle senere få møte Jesus og tro på hans oppstandelse. Hun ble den første som kunne fortelle: "Jeg har sett Herren!"

Så la de på sprang, Peter og Johannes. Vi vet ikke hva de tenkte, ante de kanskje håp? De løp. Johannes løp fortest og kom først. Peter kom etter, og stoppet ikke før han stod i graven, snart stod de der begge. Begge så de det samme. To ganger fortelles det hva de så. For evangelisten Johannes var det viktig å understreke nettopp dette. De så linklærne ligge der, og kledet som Jesus hadde hatt over hodet, det lå ikke sammen med linklærne, men sammenrullet på et sted for seg selv. Om Johannes står det: "Han så og trodde."

Det var som han fikk bekreftet en tanke, som solen med ett strålte inn i hans sinn, og det lystet av dag. En gang før hadde han vært vitne til at dødens krefter ble brutt, men da på en annen måte. En gang stod han sammen med Jesus foran Lasarus' grav, da steinen ble tatt til side og Lasarus kom ut. Da kom den

døde ut med liksvøp rundt hender og føtter, og med klede bundet over ansiktet. Da fikk Lasarus livet tilbake, og liksvøpet ble tatt av ham.

Ser dere forskjellen? For med Jesu oppstandelse var det annerledes. Lasarus stod opp til liv for siden å dø. Han stod opp til det livet han forlot. Jesu oppstandelse var kvalitativt annerledes, det var en annen kvalitet og en helt annen glans over Jesu oppstandelse. For da Jesus stod opp hadde han seiret over døden, dødens makt var brutt, og Jesu legeme skulle aldri mer legges i en grav. Vi så det senere da Jesus viste seg for Tomas og de andre disiplene; Jesu legeme hadde andre egenskaper enn før, han kunne gå gjennom stengte dører, og likevel være fysisk og legemlig til stede.

Johannes så og trodde. Han så linklærne ligge der. Det var som at Jesu legeme var forduftet gjennom linklærne. Og kanskje var det nettopp slik det skjedde? Han som kunne gå gjennom stengte dører, han kunne også la linklærne ligge der tomme tilbake.

Det er en egen ro og fred over det bilde evangelisten tegner av Jesu grav. Ingenting viser til hastverk og uro, det er ingen tegn til gravrøveri. Der Jesu legeme ble lagt ligger linklærne, og litt bortenfor ligger det kledet Jesus har hatt over hodet, det ligger der sammenrullet på et sted for seg selv. Kanskje kjente Peter og Johannes Mesteren igjen på måten kledet var rullet sammen, vi vet ikke. I hvert fall var det noe ved synsinntrykket som gjorde at Johannes trodde, for han så og trodde, leste vi.

Oppstandelsen kom uventet og uforberedt på disiplene. Det kan synes rart for oss, siden Jesus hadde varslet sin død og oppstandelse på forhånd, men dette hadde gått dem hus forbi. Det samme gjaldt profetiene i Det gamle testamente, dem hadde de ikke forstått. Derfor kunne disiplene heller ikke glede seg til denne dagen, de hadde neppe snakket sammen om det som skulle skje. Først ved synet av den tomme graven, og måten linklærne og hodekledet var etterlatt på, gikk solen opp over disiplenes tanker. Om Johannes står det uttrykkelig: "Han så og trodde."

Påskens budskap; Jesus har stått opp av graven, er selve fundamentet for troen. Holder ikke fundamentet, ja, så raser byggverket sammen. Oppstandelsen beviser at vår synd er sonet, at vår skyld ble betalt, at Jesus døde som en soning for våre synder, ja for hele verdens synd. Derfor er oppstandelsen viktig! Paulus sier det slik: "Hvis Kristus ikke er stått opp, da er deres tro uten mening, og dere er fremdeles i deres synder." Så skynder han seg å legge til: "Men nå er Kristus stått opp fra de døde." Paulus slutter seg til den skare av vitner som selv så Jesus etter oppstandelsen.

Tomas var et av vitnene, han som ikke ville tro før han fikk se og føle Jesu sårmerker. Til ham sa Jesus: "Salige er de som ikke ser, og likevel tror." Til denne gruppen hører vi som er samlet til høytidsgudstjeneste i dag. Vi er

henvist til øyenvitneberetninger fra de som den gang så, og vi er henvist til å høre det samme frelsesbudskapet som de fikk høre. "Så kommer da troen av det budskap en hører, og budskapet kommer av Kristi ord," står det i Romerbrevet. Uten Kristi ord, ingen tro. Uten forkynnelse av oppstandelsen, ingen Kristi kirke. Oppstandelsesvitnene var øyne for oss. De har gitt oss sine vitnesbyrd, og de har forkynt oss Kristi ord.

Vitnesbyrdet er entydig. Hele skaren av oppstandelsesvitner, og hele Det nye testamentet samstemmer i dette, og slutter seg til profetiene i Det gamle testamentet: Jesus stod virkelig opp av graven, Jesus lever i dag! "Han er oppstanden, store bud! Min Gud er en forsonet Gud, min himmel er nå åpen." I dag går dette gledesbudet sin seiers gang verden rundt, med budskap om håp og fremtid. Også vi skal få være med, også vi skal få bringe budskapet til venner og bekjente, og gjennom misjon til mennesker i fjerne land.

Påskedagsmorgen forvandlet natten til dag, og mørke til lys. Og dagen gir håp, for også vi skal en dag forvandles. Våre jordiske legemer skal en dag fremstå fornyet med oppstandelsens glans. "Jeg har vunnet, Jesus vant, døden oppslukt er til seier. Jesus mørkets fyrste bandt, jeg den kjøpte frihet eier. Åpen har jeg himlen funnet, Jesus vant, og jeg har vunnet."

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd, som var og er og blir én sann Gud fra evighet og til evighet. Amen.